

DOMOVINA

P. n. Licealna

Poljanska cesta 2,

Oglasni:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpca mali Din 0-20,
uradni D 0-30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0-50.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Din 1.—, četrletno Din 3.—, pol-
letno Din 6.—, celoletno Din 12.—.

Cenjene naročnike prosimo, da poravnajo naročnino po položnicah, ki so jih pred časom prejeli. Ako je kdo nima več, naj piše po drugo. Prosimo naročnike, da naj s plačilom ne odlašajo, ker se bo neplačnikom list ustavil.

Upravništvo „Domovine“.

Ozračje se čisti

Hrvatska je bila do sedaj in je prav za prav še najtemnejša točka na jugoslovanskem zemljevidu. Navaden norec ali brezvesten politični špekulant Radić je od volitev v konstituanto vodil skoraj vso hrvatsko politiko, ki je bila taka, da je državi in s tem tudi Hrvatom prinašala ogromno škodo, samo Radić je imel od tega dobiček in morda še kateri od njemu najbližjih.

Vlada je pustila Radića in njegove pristaše na miru in jih ni preganjala, temveč je čakala, da se ozračje razčisti, da zapeljani hrvatski kmetje izprevidijo sami, da jih Radić brezvestno zapeljuje in izkorišča. Mnogi te politike vlade niso odobraval in so zahtevali od nje, da poseže odločno vmes, da onemogoči Radiću in njegovim pomagačem vsako protidržavno agitacijo. Radić namreč ni nastopal samo proti vladi, kar je po zakonih dovoljeno vsakemu državljanu, temveč je nastopil proti državi kot taki, češ, da za Hrvate Jugoslavija ne obstoja, da je Hrvatska republika za sebe, da se Hrvati niso ujedinili s Srbi in Slovenci.

V začetku se je mislilo, da je to gibanje omejeno samo na Radićevo kmetjsko stranko in da se bo kmalu poglelo. Ampak gibanje se je razširilo, pridružili so se mu tudi tako zvanj pravaši in ustvaril se je tako zvanj »hrvatski blok«, to je zveza strank, ki se medsebojno sicer razlikujejo, ampak združuje jih njihovo stališče nasproti državi.

Vsi poslanci tega »hrvatskega bloka« so zapustili narodno skupščino — Radićevi poslanci sploh niso vstopili v njo — in napravili so nekak poseben »parlament« v Zagrebu, ki sicer ni imel nobene zakonodajne moči, ampak je bil drzna demonstracija proti jugoslovanski državi, ki nam je posebno v inozemstvu veliko škodovala.

Vlada je tudi hrvatski blok in njegov parlament pustila na miru in ni ničesar ukrenila proti upornikom, ker je še vedno čakala, da ljudje sami pridejo k pameti in izprevidijo, da so na napačni poti, po kateri nikamor ne pridejo.

Najnovejši dogodki na Hrvatskem dokazujejo, da je vlada pravilno postopala, ko je prepustila času, da on ozdravi bolezen, ki se je polotila hrvatskega dela našega naroda. In ta čas se je v resnici pokazal kot dober zdravnik, ker v hrvatskem bloku je že začelo pokati, najbolj pa poka v Radićevi kmetjski stranki sami.

Radić je svojim pristašem vedno obljubljal republiko, čas je pa potekal in jugoslovanska država je živela dalje, se razvijala in utrjevala preko Radića in njegovih »vernikov«. Hrvatski kmetje so začeli odpirati oči in začelo se jim je dozdevati, da jih Radić vleče za nos in sam pri tem dobro živi, ker kakor je Radić obljubljal republiko, v kateri ne bo nobenih davkov, tako je vedno bolj navijal strankarski davčni vijak, da je mogel kupovati za sebe hiše in posestva. V Križevcih je bil nedavno zaupni sestanek Radićevih pristašev in tam se je že odkrito govorilo o Radićevem postopanju, s katerim so bili vsi udeleženci skrajno nezadovoljni. Prva posledica tega sestanka zaupnikov je bila — izstop poslanca Hajzlerja iz Radićeve stranke.

To je dober začetek in Radiću so se že začela majati tla pod nogami. Te dni se je imel vršiti v Zagrebu sestanek zaupnikov hrvatskega bloka, ki mu predseduje Radić. Nesoglasja so bila pa tako močna, da se sestanek ni mogel vršiti, temveč so se samo kregali med sabo posamezni poslanci bloka.

Ozračje se čisti. Na Hrvatskem začenja zmagovati pamet in razum in prav so imeli oni, ki so pustili Radića in njegove tovariše, da se „iznorijo“. Radić bo sicer še dalje norel, ali krog ljudi, ki mu bodo v norenju sledili, bo vedno manjši in prišel bo dan, ko od Radićeve stranke ne bo ostalo nič več kot Radićevo premoženje, ki si ga je ta brezvestni špekulant pridobil od zapeljanih hrvatskih kmetov.

Hrvatskemu kmetu je treba dati prosvete, ker samo neprosvečeno ljudstvo more slediti takemu zapeljivcu kot je Radić. Nad tem neprosvečenim hrvatskim ljudstvom se zelo maščuje ona brezbržnost, s katero se je v prejšnjih časih puščalo kmeta v temi neznanja, namesto da bi se ga s pomočjo dobrih šol duševno dvigalo in spopolnjevalo. Hrvatski kmet je bil vedno prepuščen samemu sebi in svoji nevednosti, za njega se nihče ni brigal, da je le davke plačeval in »služil cesarju«. Zato je ta hrvatski kmet moral duševno zaostati in zato je šel za takim navadnim političnim goljufom, kot je Radić, ki si je iz kmetove nevednosti delal premoženje.

Ozračje se čisti, tudi na Hrvatskem gre na bolje.

Politični pregled

Te dni se je vrnil iz inozemstva v Beograd kralj Aleksander in zunanji minister dr. Ninčić. Ker se vrne v par dneh tudi ministrski predsednik Pašić in tako bo po dosti dolgem presledku

zbrana zopet vsa vlada,

ki so jo močno napadali posebno naši klerikalni listi, češ, da se ministri potepajo po Evropi, namesto da bi sedeli v Beogradu. V resnici se ministri niso »potepali«, temveč so vršili svojo službo državi, kjeroli so bili: v Pragi, Parizu in Londonu in — ne brez uspeha. Na Češkem je bil važen sestanek državnikov male antante in Poljske, katerega posledica je ta, da je sedaj stopila tudi naša država v vrsto vplivnih in močnih držav, ki se jo povsod ceni in spoštuje. Razen tega je bila pri tej priliki podaljšana tudi zveza med našo državo in Češkoslovaško, kar je velikega pomena za našo bodočnost in v Italiji so zaradi tega tako odjelnjivi nasproti nam, da bi sedaj sami radi dosegli pospešitev

sporazuma med Italijo in Jugoslavijo,

ki so ga do sedaj stalno zavlačevali. Seveda, Italijani so upali, da bomo mi vedno slabejši in da bodo dobili od nas še kaj več. V resnici pa postaja naša država potom raznih zvez s sosednjimi narodi vedno močnejša in sedaj išče sporazuma z nami tudi Italija.

Ugled, ki ga vživa naša država v Evropi, se je najočitneje pokazal

povodom orientške krize,

ki je pretela, da zaneti novo vojno v Evropi, ker se Francija in Anglija nista mogli sporazumeti med sabo v vprašanju Carigrada. Anglija in Francija sta se obrnili na nas in naš zunanji minister dr. Ninčić je bil v Parizu in Londonu povsod zelo prijateljsko sprejet in dosegel je lep uspeh: posrečilo se mu je zblizanje francoskega in angleškega stališča in s tem odstranitev nesoglasij, ki bi imela za posledico gotovo novo težko vojno. Tako se bo pa orientski spor izravnal na konferenci, ki se bo v kratkem vršila in katere se udeleži razen zastopnikov velikih sil, Turčije, Grčije in Rumunije tudi zastopnik naše države. S temi uspehi v zunanji politiki smo res lahko zadovoljni, samo naši klerikalci tega ne uvidevajo, oziroma njim je vsak uspeh naše države neprijeten in nedobrodošel, ker države ne vodijo — njihovi Korošci.

Na Hrvatskem se godijo zanimive stvari. Kakor znano, se nahajajo zapeljani in nerazsodni hrvatski kmetje po večini v Radićevi stranki, ker jim ta špekulant obljublja republiko, v kateri ne bo ne davkov in ne vojaštva, ne orožnikov in ne financarjev, ne uradnikov in ne učiteljev. Dolgo so kmetje verjeli Radiću, sedaj se je pa začela

Radićeva stranka rušiti,

ljudje postajajo Radića in njegovih političnih neslanosti siti, začele so se jim odpirati oči in vidijo, da jih Radić vse skupaj vodi za nos in ima od tega lepe koristi, kmetje pa veliko škodo. Zaupniki stranke so v Križevcih izrazili Radićevi politiki popolno nezaupnico in kmalu za tem je poslanec Hajzler izstopil iz stranke in izjavil, da vodi Radić vse prej kot kmetjsko politiko, v prvi vrsti pa vodi politiko svojega žepa — na račun zapeljanih kmetov. Ker bodo sledili Hajzlerju gotovo tudi drugi poslanci, bo menda kmalu konec glorijske Stipice Radića, tega največjega političnega špekulanta v vsej državi.

V Monakovem so te dni zborovali razni nemški, avstrijski, češki in madžarski knezi, grofi, baroni in drugi »plemenitniki«, ki bi radi obnovili

bivšo habsburško monarhijo,

kakor bi se take propadle države kar tako obnovljale. Habsburška monarhija je bila trohnela stavba, ki se je morala zrušiti in ne bo iz ruševin nikdar več vstala. Zato se ves svet smeje tem na duhu in tudi drugače ubogim aristokratom, ki mislijo, da so ljudstva samo zato na svetu, da se trudijo in garajo za aristokratske lenobe. Nevarnosti ni nobene v tem »gibanju« ostankov habsburške vlade in monakovski zbor omenjamo samo zato, ker se iz njega vidi, da se aristokracija niti danes še ni spametovala in se sprijaznila z novimi razmerami, v katerih ni nobenih predpavic več, temveč smo vsi enaki pred zakoni.

Dopisi

Lesce. Oglašamo se zopet z raznimi novicami. Stavba sirarne je pod streho; ta lična stavbica je zrastle iz tal na največjo jezo župnika Avseca in njegovega prijatelja Iskre. Čuden mož je ta naš župnik. Občinski odbor je že lansko leto sklenil, da se mora avstrijski grb odstraniti iz cerkve, kar se je tudi povedalo župniku, ki se pa kar ni mogel ločiti od tega spomina na nekdanje čase, po katerih tako žaluje. Šele ko se je zvedelo za kraljev prihod na Gorenjsko, je župnik lastnoročno zamenjal avstrijski grb. To je bilo menda edino delo, ki ga ni rad izvršil. Zaradi sirarne se je župnik posebno togotil, češ, da zakriva cerkev in kviri razgled. Izjavil je celo: ali sirarna siran ali pa jaz! No, ker sirarna še stoji in niso župniku pomagale vse pritožbe, naj sedaj izpolni svojo obljubo in naj nas zapusti.

Dot pri Hrastniku. Birma, za katero je bilo v naši občini toliko zanimanja, je torej končana. Deževalo je skoraj ves dan, kot da bi iz »škafa izlival«. Vendar pa proti vremenu ni do danes še nobene odpomoči. Pač bi se pa bilo lahko pri sprejemu g.

škofa nekaj preperečilo, kar je naravnost v sramoto tukajšnje izključno slovenske občine. — Sedaj pa čujte in strmite! Pri vходу v našo občino je dal ravnatelj kemične tovarne Burger postaviti slavalok in je sprejel škofa dr. Karlina v italijanskem jeziku!! Spremistvo g. škofa se je spogledovalo, kaj to pomeni, da se v popolnoma slovenskem kraju sprejme v tujem jeziku. Če bi bil kdo vprašal, bi mu lahko dali odgovor: Pri nas imamo gospoda, ki je že nad 30 let tu, je doma iz Trsta, inozemec, sicer po narodnosti Nemec, govori pa prav rad tudi doma po laško, le slovenščine, ki je edini tukajšnji domači jezik, se noče iz mučnje proti slovenskemu ljudstvu naučiti. Ta gospod je v zelo dobrih zvezah z gosp. «Hochwürden» župnikom... no in drugo se

pa potem lahko sklepa. Radovedni smo le, kako je bilo gosp. škofu, ko je Lahi iz Trsta iz njegove škofije izgnali in ki je toliko pretrpel od Lahov, ko je naenkrat slišal v popolnoma slovenskem kraju laški nagovor. Sedaj pa pomislimo, kaj bi se zgodilo Slovincu, če bi v popolnoma italijanski vasi nagovoril takega dostojanstvenika slovensko? Fašisti bi ga raztrgali na kose. In mi? Smo po nižne ovce, s kojim vsak tujec-privandranec lahko dela, kar hoče, avstrijsko hlapčevstvo je še vedno v našem ljudstvu. — Vendar se pa že tudi pri nas malo svita in svetujemo gospodom, ki bi se še enkrat kaj takega predrznili, da naj se dobro premislijo in raje doma ostanejo za pečjo, ker sicer bomo tudi začeli po fašistovski. Potrpežljivosti je konec!

pa naši vinogradniki najraje drže svoje stare navade.

Za čas trgatve ima tudi naš viničarski red potrebna določila, ali kaj pomaga, če se nihče za to ne zmeni in so vsa ta določila slej ko prej le na papirju.

Spominjam se nekega predavanja v Št. Petru pri Novem mestu, ki ga je imel rajni strokovni učitelj Z. iz kmetijske šole na Grmu o kletarstvu. Bilo je pred trgatvijo. Ljudje so ga radi poslušali. Ko je pa prišla trgatvena vrsto in je predavatelj opozarjal na posnemanja vredno postopanje nemških vinogradnikov ob Renu, kjer se pridelujejo najbolj sloveča vina in kjer se naznanja pričetek trgatve z zvonjenjem, so se začeli vinogradniki muzati. Eden in drug je odšel iz šolske sobe, ker je smatral tako vpeljavno za neizvedljivo, nepotrebno in najbrž tudi smešno. Namesto, da bi si take primere k srcu jemali!

Kako različno stališče, ki ga vzemajo v tem vprašanju naši vinogradniki nasproti vinogradnikom drugih krajev! Krivda pa leži v različnih interesih, ki jih zasledujemo z našim vinogradništvom. Vinogradniki, ki trgajo za dom, imajo druge interese kakor vinogradniki, ki so navezani na prodajo vina. Veliko krivde tiči pa tudi v tem, ker se boje slabega vremena, ki jih je že večkrat goljufalo. Manjši in tisti vinogradniki, ki trgajo za dom, so navadno najbolj zgodnji. Za njim udero pa še drugi in zato je navadno vsa trgatve prenačljena.

Na Dolenjskem je silno težko dobiti vinogradnika za istočasno in poznejšo trgatve, ker so tudi drugi splošnogospodarski interesi z ozirom na različno razmerje med vinogradništvom in drugim kmetijstvom tako različni. Ljudje vedo, da je poznejša trgatve več vredna in dosti boljše, toda nezaupljivost zaradi vremena tiči tako globoko v dušah naših vinogradnikov, da prezirajo vse opomine in da se dajo na škodo pridelku zavajati k prezgodnji trgatvi.

Počakajmo vendar, da nam grozdje dozorji in podobirajmo raje grozdje, če nam začne gniti!

SPRAVLJANJE IN PRODAJA LETOŠNJEGA SADJA.

Letos imamo veliko sadja, pa malo vnanjih kupcev. Na milijone bi lahko zaslužili, ako bi se dalo sadje izvažati v druge kraje. Današnji odnosi in splošno ugodna sadna letina so največ krivi, da ne moremo s sadjem v denar. Veliko sadja bi se lahko oddalo v Nemčijo, ako bi imel tamkajšnji denar večjo vrednost. Povsod naokrog, kamor pogledamo, so danes razmere za eksport skrajno neugodne in tako smo prisiljeni, da sadje doma v prid obračamo in da ga v kolikor mogoče doma prodamo.

Letos se priporoča, da ne rabimo sadja samo za mošt in za sušenje, ampak da ga tudi v večji meri shranjujemo za poznejšo prodajo. Sadje naj se spravi tako, kakor spravljamo različno zelenjavo za zimo in krompir. Vse trpežne in dobre sorte jabolk naj se skrbno oberejo in naj se spravijo v pripravne kleti.

Jabolka je spravljati na police in v zaboje. Pri shrambi je glavno, da je zdrava in temna. Vlažne in gorke kleti niso dobre. Pa tudi presuše ne, ker nam sadje preveč ovne. Sadje se lahko vloži v zaboje kakor krompir. Ti zaboji naj se pokrijejo, da ne morejo vnanji vplivi tako lahko do sadja. Zadnjič je nekdo pravil, da se sadje drži najbolj, če ga spravimo v sod, ki se zapre. V sodu je namreč najbolj ovarovano pred neugodnimi vnanji vplivi menjajoče se toplote in vlažnosti. Znano je dalje, da se v zaboje vloženo zdravo sadje navadno

dobro drži. Dobro spravljeno sadje se dá pozneje veliko bolje prodati kakor sedaj jeseni, ko je tega blaga vsepovsod zadosti.

Opozarjam tudi, da bi se dalo dosti več sadja sedaj jeseni doma prodati ob primerni organizaciji sadne kupčije. Po kmetih je sadja toliko, da ga prašiči žro, v mestih ga pa manjka ali pa je tako drago v nadrobni prodaji, da se ga srednji in nižji sloji ne morejo zlahka privoščiti. V takih letih bi bilo potrebno, da bi se nudila tudi manj imovitim slojem prilika, da bi se založili s sadjem za zimo, tako kakor n. pr. s krompirjem. Ob primerni organizaciji bi se dalo marsikaj dobrega in potrebnega izvesti. Tako se pa godi, da mestni sloji stradajo sadja, zunaj po deželi se pa zamuje!

ŠKODLJIVO KLATENJE JABOLK.

Med velike napake našega sadjarstva spada tudi klatenje sadja. Te navade se še zmeraj nismo otresli, dasi je očitno škodljiva.

Pred kratkim sem šel mimo drevja, s katerega se je klatilo jabolka. Ne le da so ležala obtočena jabolka po tleh, ampak ležala je po tleh tudi vse polno odbitega rodovitnega lesa, tako da so izgledale tla kakor bi bila posuta z listnimi, oziroma vejnimi vršički. Kaka škoda!

Tako obtočeno sadje ni za drugo kakor za mošt. In kolika škoda se godi drevju, če mu na sirov način odbijemo rodovitne pogankje, kakor se je v tem slučaju zgodilo in kakor se povsod pri nas godi, ker smo več ali manj še povsod vajeni takemu klatenju sadja.

Pri takem ravnanju ni prav nič čudnega, če nam sadno drevje tako redko rodi. Saj ga s klatenjem zatiramo v rodovitnosti! Čudim se našim gospodarjem, da se tega ne zavedajo in da slej ko prej trpijo tako sirovo zbijanje jabolk. Ali naj bo to hvaležnost za bogate darove, ki jih imamo letos od sadnega drevja?

Če hočemo drevje varovati in ga v rodovitosti podpirati, potem moramo jabolka obirati. Na ta način dobimo tudi sadje, ki se dá dobro shraniti in ki se veliko lažje in boljše proda. Skrajni čas je, da pridemo tudi pri nas do tega spoznanja in da prenehamo z dosedanjim klatenjem, ki le razodeva, da nimamo le premalo srca in zmisla za naše sadjarstvo, ampak tudi premalo zmisla za izboljšanje naših dohodkov. Res je z obiranjem jabolk več dela, toda glavno je v tem slučaju, da varujemo koristi drevja in s temi vred tudi svoje lastne koristi. Zavedajmo se tega!

PORABA KROMPIRJEVKE IN DRUGE CIME ZA KRMO.

V letošnji stiski spravlja skrben živinorejec vse, kar je količak porabnega za krmo. Tudi krompirjevka in druga cima bo letos jako dobra. Krompirjevo cimo puščamo navadno do zadnjega na njivi, tako da se nam na njivi posuši in da se z njenimi snovmi krompir bolj zdebli. Ko je že cima suha, potem je čas, da se krompir izkoplje. Tako se navadno dela. Večkrat se pa zgodi, da se nam krompirjevka tudi popali vsled raznih bolezni, izmed katerih je najbolj nevarna krompirjeva plesen (ali krompirjeva peronospora). Po nekaterih krajih pa redno požanjejo krompirjevko — če je zdrava — pred časom in jo porabijo za krmo prašičem in goveji živini. Za prašiče jo kuhajo in z drugo krmo vred pokladajo, za govejo živino jo pa posuše in režejo, da jo mešajo med ostalo krmo.

Krompirjevka ni posebno okusna krma, toda tečna je bolj kakor slama, če je o pravem času požeta. Letos

Kmetijski glasnik

VZGOJA PO KMETIJSKIH ŠOLAH.

Vse naše kmetijske šole so tako urejene, da skušajo v najkrajšem času podati mladini tisto strokovno izobrazbo in stanovsko vzgojo, ki je danes neobhodno potrebna za uspešen napredek našega kmetijstva.

Učenci dobe v teh zavodih vso tisto podlago, ki je potrebna za umevanje pogojev za bolj uspešno proizvajanje rastlinskih in živalskih pridelkov. Kmetijska veda je v zadnjih desetletjih močno napredovala s pomočjo prirodoznanstva. Razen tega so se napravile različne nove izkušnje v eni in drugi kmetijski stroki. Z vsem tem se je treba seznaniti, da bomo lažje napredovali pri svojem gospodarstvu. Opozarjam n. pr. le na to, kako nedolžni smo še glede umetnih gnojil, kolika nevidnost se kaže pri nakupovanju in porabi teh gnojil, kako malo smo poučeni o bistvu in izpremembah domačih gnojil, kako malo o živlenskih potrebah naših rastlin, o sestavi, krmilni in nakupni vrednosti močnih krmil itd. itd. O vsem tem se poučuje na kmetijskih šolah kakor sploh o vseh kmetijskih strokah, ki so važne za razvoj in napredek našega gospodarstva. Ves pouk v šoli se podpira s praktičnim poukom v šolskem gospodarstvu kakor tudi s praktičnim delom. Učenci na teh šolah so ves dan zaposleni, sedaj v šoli, sedaj pri praktičnem delu. Vsa razdelitev dnevnega časa kakor tudi ves učni in poslovni red navaajo učence na red in na točnost, ki sta tudi v praktičnem življenju povsod silno potrebni. Praktično delo veliko pomaga, da se mu učenci tudi med šolanjem ne odvadijo, ampak nasprotno, da se telesno in duševno urijo in krepijo za bodoči svoj poklic. Razen na šolski in praktični pouk se polaga v kmetijskih šolah veliko važnost na dobro vzgojo učencev. Na to stran se vpliva s poukom in dobrimi izgledi. Učenci se vzgajajo v lepem vedenju in občevarju kakor tudi v vseh istih lastnostih, ki so dobremu gospodarju neobhodno potrebne. Vsaka šola deluje na to, da se vzgajajo pošteni značaji, zavedni kmetovalci in državljani, delavni, varčni, trezni, skrbni in redoljubni gospodarji, ki so vneti in sposobni za napredek svojega stanu.

Da zamore šola ustrezati vsem tem nalogam, potrebuje tudi dobrih in ukažljivih učencev in učencev, ki so namenjeni za dom. Kmetijske šole niso bile in ne morejo biti popolnševalnice za take sinove, s katerimi ne vedo kaj drugega početi, ampak kmetijske šole so stanovska in strokovna vzgajališča za poštene kmetijske sinove in bodoče gospodarje na domačih domovih. Le taki

spadajo v kmetijsko šolo in le taki naj se vzgajajo v teh zavodih.

V STISKI ZA GNOJ.

Ni kmalu večjega zla za kmetijo kakor je pomanjkanje krme. Vse gospodarstvo pride v takem slučaju s svojega tira. Najhujše se občuti pomanjkanje krme pri živinoreji, ki trpi na vse strani. Navadno je treba nekaj živali prodati, ki gredo v tem slučaju v izgubo, ker se jih mora oddati za nižjo ceno. Pa tudi sicer trpi ves užitek pri živinoreji, ker se z odprodajo in z bolj pičlim krmiljenjem ostale živine znižajo dohodki, ki smo jih imeli z mlekarstvom, s prirejo na teži itd. Veliko trpi vse gospodarstvo pa tudi na tem, da ni mogoče pridelati potrebne množine gnojja za naše poljedelstvo. Če gre živina iz hleva in če je premalo krme, je tudi premalo gnojja. Ta izpadek pri gnoju se hudo občuti na njivah in se pozna po več let, tako da je s pomanjkanjem krme močno prizadeto tudi naše poljedelstvo, in sicer za več let naprej.

Vsled lanske suše smo že lani pridelali premalo gnojja, in letos smo zopet na tem, da bomo pridelali veliko premalo gnojja. Spričo tega smo prisiljeni obračati se k umetnim gnojilom. Nič ne pomaga! Zemlja potrebuje gnojja. Res, da so umetna gnojila draga in manj zanesljiva v rokah neukega kmetovalca kakor tudi v slučaju nepovoljnih vremenskih vplivov, toda če hočemo čimprej popraviti usodne posledice suše, ni druge pomoči, kakor da se zatekamo k umetnim gnojilom, ki jih je pa treba pravilno rabiti in si dati tudi vse potrebno dopovedati, če smo sami premalo izvedeni in izkušeni.

Sicer nas pa prav sedanja stiska uči in sili, da porabimo doma prav vse za gnoj, kar se nam nudi. Kako potrebne bi bile gnojilne jame in kako potrebni tudi kupi komposta! Pa ni duha ne sluha o njih po kmetih! Z malimi izjemami. Kdaj se bomo začeli zavedati, da je treba tudi gnojnico in kompost nabirati? Ako se izplača velikemu posestniku loviti gnojnico in pripravljati kompost, potem je naravnost dolžnost malega posestnika, da ne zanemarija gnojil, ki se mu doma zastoj ponujajo! Naše gospodarstvo z gnojem mora postati vse bolj intenzivno in bolj skrbno kakor je danes.

PRAVI ČAS ZA TRGATEV.

Vsako leto opozarjamo naše vinogradnike, da naj ne trgajo prezgodaj. Vzroki za to leže na dlani. Prezgodnja trgatve daje bolj kisl vina, ki so manj vredna in ki se tudi težje prodajo. Vzlic vsem tem opominom se

smo prisiljeni, da sežemo tudi po tej krmli. Če je krompirjevka zdrava, naj se požanje, posuši in spravi. Sedaj je zadnji čas, da jo požanjemo. Krompirjevka naj se suši v kozolcih, da jo lahko spravimo za zimo.

Kakor krompirjevko tako moramo letos tudi vso drugo cimo naših koreninskih rastlin porabiti najskrbneje za pokladanje. V poštev prideta tukaj posebno korenje in repna cima. Kar se ne da posušiti v kozolcu, naj se stlači v kadi ali jame, da se tam okisa in porabi za prašiče. Kar se da v svežem stanju porabiti, naj se seveda tudi v svežem stanju porabi, da varčujemo s tem pri drugi krmli.

KOLIKO LET JE REDITI BIKA?

Povsod in zmeraj se poudarja, da zaplojajo dorasli biki najlepša teleta in da je zaradi tega naloga naših bikorejcev, da redijo bika po 4, 5 in več let. Naravno je, da so popolno razviti biki (v starosti 4½ do 5 let) boljši plemenjaki kakor pa nedorasle živali v starosti 1½ do 2 let. Človek bi mislil, da se tudi povsod po tem ravnamo.

Toda praksa nam kaže vse kaj drugega. Najboljši plemenjaki se oddajo v mesnico v starosti, ko bi se za nje pričela najbolj plodovita in najbolj uspešna doba spuščanja. In v tem prednačijo celo kraji, ki bi morali za trpežnejšo rejo bikov dajati najboljši zgled. Po planinskih krajih naše Gorenjske, kjer so prilike za daljšo rejo plemenjakov dosti ugodne in ugodnejše kakor drugod, pa redijo same mlade bika, tako da jih v zreli starosti 2 let že oddajajo mesarjem. In tako je tudi po raznih drugih krajih. Kako naj se povzdigne reja pri takem postopanju?

Po več časa jih redijo pri nas v krajih, kjer je hlevska reja doma, da si nimajo ti kraji za uspešno bikorejo tistih pogojev, kakor jih imajo pašni kraji. Pa tudi po teh krajih pride bik v roke mesarja, preden doraste. Kako naj si to razlagamo?

Ta uganka se da lahko razrešiti. Naši gospodarji smatrajo vso bikorejo za stvar preproste spekulacije. Dokler bik dobro raste in dokler gre krma uspešno v meso, toliko časa ga redi. Kakor hitro se pa pri biku premalo „priredi“, ga proda o prvi priliki mesarju. Do tega časa postane bik vsled pomanjkljive reje in ravnanja navadno tudi tako hudoben, tako slab za spuščanje ali pa tako težak, da ga je treba odstraniti. In tako gredo naši biki v prezgodnji starosti iz hleva.

Vse to velja za našo kmečko bikorejo. Na dobro vodenih veleposestvih so razmere bikoreje nekoliko ugodnejše, ker nimajo veleposestniki samo tiste vrednosti pred očmi, ki se kaže pri bikih v naraščanju živeteže, ampak pred vsem tisto vrednost, ki tiči v plemenski sposobnosti. In na to bi se moralo povsod gledati, da pridemo z našo bikorejo naprej!

NAJBOLJŠA PRASIČJA PASMA.

Na to vprašanje dobimo različne odgovore. Eden hvali angleške jorkširce, drugi nemško Hešovó pasmo, tretji berkširce, zopet drugi turopoljce itd. Prav pa nima seveda nobeden, ker nimamo danes take pasme, ki bi odgovarjala v vsakem oziru našim zahtevam in našim razmeram. To je tudi čisto naravno, ker so vse te različne pasme nastale v razmerah in za potrebe, ki se v marsičem in močno ločijo od naših. Vsaka pasma ima svoje posebnosti, ima svoje prav dobre strani, ima pa tudi lastnosti, ki se ne prilagajo vsakemu kraju in kar je z njim v zvezi.

Dobra pasma mora vsestransko ugajati in zadovoljevati. Tega pa ne

najdemo pri nobeni spredaj navedenih pasem, ker so vse te pasme vzgajene za gotove ondote razmere in ker so zaradi tega v naših razmerah tako glede načina reje kakor tudi krmljenja več ali manj razvajene. One so pa tudi različne vrednosti glede na namen reje, tako da čiste reje takih živali ne moremo priporočati po naših krajih.

Najbolj se sponašajo *cepljenci*, ki imajo dosti domače krvi, tedaj *izboljšani domači prašiči*, ki s primešanjem tuje krvi pridobijo na tistih svojih lastnostih, katere so jim do sedaj manjkale. Najboljši prašiči so to. Teh ceplencev ali te izboljšane domače pasme imamo že toliko v deželi, da ni treba drugega, kakor da

jih za plemensko rabo *skrbno izbiramo*. Najboljši plemenski material bi se na ta način lahko vzgojil za naše potrebe in naše razmere.

Seveda je treba še veliko smoternega dela, da pridemo pri naši prasičjereji naprej. Toda potrebno podlago imamo doma, tako da ni treba daleč okrog in po tujem iskati pasem. Ako bomo plemenske živali skrbno odbirali in začeli razen v *pasmi*, iskati boljših uspehov tudi v *reji sami*, kakor so to delali povsod, kjer imajo danes sloveče pasme, potem bo tudi pri nas *ponehalo to stikanje po tujih pasmah*. Vzgojili bomo iz domačih živali pasmo, ki bo najbolj odgovarjala našim potrebam. Dvigamo domače zaklade!

Obrtni glasnik

o Zaključek I. pokrajinske obrtne razstave v Mariboru. V nedeljo dne 25. t. m. je bila zaključena mariborska obrtna razstava. Računi še niso sklenjeni, očito pa je, da je bil uspeh razstave nad vse pričakovanje sijajen. Razstavo je v celoti obiskalo nad 80 tisoč oseb, kupcij pa je bilo sklenjenih za več kot 100 milijonov kron. Tak odličen korak naj vodi naše slovensko obrtništvo k vedno lepšemu napredku.

o Odlikovanje na mariborski obrtni razstavi. Na mariborski obrtni razstavi je posebno razsodišče 12 strokovnjakov, kateremu je predsedoval mariborski župan g. Grčar, ocenilo oddelke vseh razstavljalcev. Razsodišče je v splošnem ugotovilo, da so vsi razstavljeni predmeti prvovrstno izvršeni. Posebej pa je razsodišče izdalo sledeča odlikovanja: 111 zlatih, 54 srebrnih in pa 12 bronastih kolajn z diplomo.

Gospodarstvo

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi dne 26. t. m. se je dobilo: 100 avstrijskih kron za 10 par; 100 češkoslovaških kron za 200 do 208 dinarjev; 100 laških lir za 277 dinarjev; 100 nemških mark za 4 dinarje 7 par; 1 dolar za 64 in pol do 66 in pol dinarja.

= Povišane poštnice pristojbine, veljavne od 25. septembra t. l., so sledeče: za pismo do 20 g 1 Din, za vsakih nadaljnjih 20 g pa še 50 par; dopisnica stane 50 par; priporoka stane 2 Din; paketne pristojbine pa ostanejo neizpremenjene.

= Naš zlati delež avstroogrške banke. V Beograd se je povrnila komisija, ki je od likvidature bivše avstroogrške banke prevzela 14 milijonov 600.000 kron v zlatu. Zlato se je shranilo v 73 zabojih, ki so imeli skupno težo 5.303.600 kg in je bilo s parnikom prepeljano v Beograd.

= Svinjski sejem v Mariboru. Na sejem dne 23. t. m. so pripeljali 279 svinj. Cene: mladi prašiči, 5 do 6 tednov stari 300 do 600 K, 7 do 9 tednov stari 900 do 1500 K, 3 do 4 mesece stari 1600 do 1700 K, 4 do 6 mesecev stari 2300 do 3600 K, 8 do 10 mesecev stari 3500 do 4000 K, 1 leto stari 5500 do 6600 K.

= Žitni trg. Pretečeni teden so bile v Vojvodini za 100 kg sledeče cene: pšenica 408 dinarjev, ječmen 350 do 355 dinarjev, oves 300 dinarjev, koruza 360 dinarjev, moka št. 0 610 dinarjev.

= Letina v Bački in Banatu. V Bački se je letos pridelalo 24.000 vagonov pšenice, 6000 ovsa, 800 rži in 80.000 koruze. V Banatu pa znaša pridelek 26.000 vagonov pšenice, 2400 ječmena, 2600 ovsa, 240 rži in 50.000 koruze. Žito je izvrstno, sploh je bila žetev boljša kakor lani. Cene žitu dosledno padajo.

Beleške

+ Laži se poslužujejo naši klerikalci, ako jim to le kaže. Pa laž ima vedno kratke noge in jo je lahko prijeti. Te dni je »Slovenec« poročal iz Beograda, da je njegovemu poročevalcu rekel voditelj demokratske stranke Davidović, da je za revizijo ustave. Z velikimi črkami je to poročal »Slovenec«, češ, glejte, mi zmagujemo, ker se postavlja na naše

stališče v vprašanju ustave. Sedaj pa izjavlja g. Davidović, da je ta trditve »Slovenca« — potvorjena! Seveda, »Slovenec« bo lepo molčal in ne bo priznal, da je bil postavljen na laž.

+ Farovška klobasarna v Mariboru, ki jo zmerjajo za »Stražo«, hoče s smrdljivimi in plesnivimi klobasarijami o demokratski stranki in njenih voditeljih »okvariti zdrave želodce našega ljudstva. Sodnija ji bo že dala primeren patent. V ostalem pa obiljnim farovškim podrepnikom in poželjivim tretjerednicam, ki s slastjo zajemajo iz »Stražinih« umazanih piskrov, želimo dober tek, slovensko napredno ljudstvo se pa itak ne da več »futrati« s prismojenim lojem Žebota, Vesenjaka in drugih farovških špeharjev.

+ Streha se je vdrla Novačanovi »Republiki«. Parkrat je izšla kot priloga Radičevega »Slobodnega Doma«, zdaj pa je Radič zaradi previsokih poštinskih pristojbin naznanil, da »Republike« ne more več držati na »jerpergah«. Navihani štacunar Radič že ve, da Novačanov republikanski špas v Sloveniji ni vreden suhe hruške, sicer bi pač ne štedil s krajcarji, s katerimi so mu hrvaški seljaki nabasali republikansko malho.

Novosti

* Kraljev povratek. Kralj Alexander in zunanji minister dr. Ninčić sta se v ponedeljek povrnila iz Pariza v Beograd. Kraljica Marija, ki je lahko obolela, in pa ministrski predsednik Pašić sta ostala še v Parizu in se povrnila prve dni prihodnjega meseca.

* Odlikovanje. Z zlato medaljo za državljanske zasluge je bil odlikovan g. Fran Praprotnik, upokojeni nadučitelj v Mozirju, in sicer za zasluge, ki si jih je pridobil na polju slovenskega sadjarstva.

* Zahvala srbskih kmetovalcev Slovincem. Srbski kmetovalci, vrnivši se iz potovanja po Sloveniji v Srbijo, so doposlali Kmetijski družbi sledečo brzojavno zahvalo: »Beograd, 18. septembra. Zdravi smo se vsi vrnili v Beograd. Po še svežih utisih našega bratskega objema čutimo se obvezane, da se Vam tudi tem potem zahvalimo za Vaš prisrčen bratski sprejem in za globoko iskreno ljubav, s katero ste nas povsod spremljali, pogostili in spremlje-

vali skozi Vam milo in tudi nam drago bratsko Slovenijo. Vaša iskrena bratska ljubav je tudi v naših srcih vžgala občutek najdražjega in najmilejšega bratstva in ljubezni, kar naj služi v jamstvo za skupno slogo na delu za ohranitev našega bratskega edinstva in za napredek naše skupne domovine. Tu hočemo bratstvo in ljubezen širiti med našimi tovariši in jo prenesti na mladino, da bi Vas vsi vzljubili, kakor smo Vas mi vzljubili. Prosimo Vas, da to našo zahvalo tolmačite vsem mestom in odborom, ki so nas sprejeli, pogostili in spremljali in jim sporočite, da jih iskreno bratski ljubimo. V imenu kmetovalcev in strokovnjakov član uprave srbskega Poljoprivrednega društva: Vica Radovanović.»

* Vse zasebnike, ki zaposlujejo hišne posle, kakor: služkinje, sobarice, kuharice, pestunje, kočijaže, hlapce itd., opozarja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, da so hišni posli v zmislu § 3. zakona o zavarovanju delavcev, razglašene v Uradnem listu od 13. junija 1922., od 1. julija 1922. dalje zavezani obveznemu zavarovanju za slučaj bolezni in nezgode. Vsled tega se vsi taki delodajalci pozivljejo, da najkasneje do 30. septembra t. l. prijavijo vse hišne posle, ki jih zaposlujejo, v zavarovanje pri pristojnih poslovalnicah okrožnega urada za zavarovanje delavcev, da se tako izognejo kazenskemu postopanju v zmislu § 194. citiranega zakona, občutnim globam in povračilu oskrbnih stroškov. Prijavne tiskovine se dobe pri vseh poslovalnicah proti povračilu nabavnih stroškov. Posli, ki opravljajo izključno ali po večini kmetijska dela, zavarovanju niso podvrženi. Ustna ali pismena pojasnila se dobe pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani (zavarovalni oddelek) in pri vseh njegovih poslovalnicah.

* Brezplačna vožnja za invalide. Glasom odloka prometnega ministristva imajo invalidi brezplačno vožnjo: ako potujejo za superrevizijski pregled, zaradi ureditve invalidske podpore, v bolnico ali v kopališče, k zdravniku, ali pa v ortopedski, oziroma invalidski zavod. Pravica za izdajanje objav za brezplačno vožnjo je podeljena Osrednjemu invalidskemu odboru v Beogradu, ki pa je v to pooblastil svoje organizacije v državi, na katere se je treba obrniti s prošnjo.

* Himen. Poročil se je g. Anton Kunej, bančni podravnatelj v Celju, z gđno. Rušo Majdičovo, hčerko celjskega veleindustrija gosp. Petra Majdiča. Obilo sreče!

* Pod Triglavom se je ponesrečil češki turist Emanuel Kusy, absolvirani gimnazijalec iz Prage. Sam, brez vodnika, se je po dal na Triglav, pri povratku pa je zgrešil pot in zdrknil preko skale. Naslednji dan sta ga našla dva orožnika. Bil je ves razmesarjen. Pogreba, ki se je vršil v nedeljo na Dovjem, se je v lepem številu udeležilo Sokolstvo in izkazalo poslednjo čast mlademu ponesrečenemu bratu.

* Poštni promet z Rusijo. Naše ministristvo pošte in brzojava je vpostavilo poštni promet med našo državo in Rusijo.

* Jesenski dnevi. Po hudi letni suši nas je obiskalo deževno vreme, žal malo prepozno, pa zato bolj izdatno. Treba je zopet lepih dni. Pridelki dozorevajo in predolga vlaga jim lahko občutno škoduje. Trgatev se obeta prav dobra, ampak ponekod se že opaža, da je začelo grozdje pokati in gniti. Ako nas nebo obdari še z lepimi jesenskimi dnevi, bomo imeli zopet veselo trgatve.

* Cigani. Ciganska nadloga je zadnje čase zelo razširjena po kamni-

škem okraju in vedno pogostejše se dogajajo vlomi in tatvine. Nedavno so v Stolniku pri Stranjah vdrl v stanovanje Franceta Zoržina in mu napravili škode za 18.000 kron.

* **Prijazen gost** je mladenič Štefan Vogler iz Murskih Crncev. Prišel je zadnjič vinjen v gostilno Antona Pečiča v Satahovcih in zahteval pijače. Gospodarija ni bilo doma, dekla pa mu ni hotela dati pijače. Ko pa je prišel v gostilno še domači sin Jožko, se je Štefan Vogler kar spravil z nožem nadenj in ga štirikrat zabodel na vrat. Takih prijaznih gostov pa se tudi vesele naše sodnije.

* **Zaradi nesrečne ljubezni** se je v Zagrebu ustrelila mlada bančna uradnica Ružica Fickert. Najela si je voz, med vožnjo pa si je pognala kroglo v glavo in je bila takoj mrtva.

* **Oblak se je utrgal** nad vasjo Srnico v Hercegovini. Strašen naliiv je povzročil veliko povodenj, ki je porušila sedem hiš in so utonile štiri osebe.

* **Tretjo smrtno obsodbo** je že pri letošnjem jesenskem porotnem zasedanju izreklo mariborsko porotno sodišče. Alojzij Polak je dne 4. februarja t. l. zavrtno umoril znanega ptujskega trgovca Rosenfelda v njegovem skladišču ter mu nato vzel listino z 10.000 K in dva zlata prstana. Polak ima zelo žalostno preteklost. Zaprt je bil že štirinajstkrat in tudi pri vojaki je moral zaradi tatvine odsedeti 4 leta ječe. Svoj zločin je trdovratno tajil, toda porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede krivde, nakar je bil Alojzij Polak obsojen v smrt na vešalih.

* **Rus ustrelil župnika in sebe.** V vasi Odra blizu Zagreba je neki ruski ujetnik služil že šesto leto pri tamošnjem župniku Svačiču. Letos se je na župnikovo priporočilo oženil z nekim dekletom v vasi. Zato je zahteval tudi večjo plačo, ki mu je pa župnik ni hotel dati in ga je vsled lenobe hotel celo odpoditi od hiše. Poleg tega pa je Rus tudi zvedel, da je župnik s sedanjo njegovo ženo imel prejšnjo zvezo. Zato je končno prišel neki popoldan v sobo, kjer je župnik spal in ga je ustrelil z revolverjem. Nato je iskal še svojega tasta in pa občinskega župana, ki ju je menda tudi hotel spraviti s sveta. Ker ju pa ni našel doma, si je na cesti še sam pognal kroglo v glavo.

* **Roparski napad.** Kmeta Josipa Kronvogla iz Jarenine, ki se je peljal obiskat svoje sorodnike pri Sv. Bolfenku v Slovenskih goricah, je ob nekem gozdu nenadoma napadel neki našemljen lopov. Kronvogl je hitro pognal konja, ropar pa je za njim ustrelil in ga lahko ranil.

* **Cerkvena sraka.** V župni cerkvi v Gorjah pri Bledu je bilo ukradenih več oltarskih prtov, ki so bili po štiri metre dolgi in meter široki.

* **Stekel pes** je v Sarajevu obgrizel 15 oseb. Poškodovane pa so takoj prepeljali v Pasteurjev zavod v Zagrebu.

Iz raznih krajev

* V Kamniku je umrla ga. Marija Fischer, vdova po hotelirju in bivšem dolgoletnem kamniškem županu. N. v m. p.!

* Na Breznem nad Laškim je prejšnjo nedeljo praznoval zlato poroko g. Miha Babič s soprogo Marijo roj. Stih. Uglednima jubilaroma iskreno čestitamo.

* Na Ranci pri Pesnici je brzovlak povozil konja in voz posestnika Petla iz Sv. Marjete, Petek sam pa je srečno ušel nesreči.

* V Strnišču pri Ptujju je pretekli petek ponoči v glavni delavnici »Mizarske zadruge« izbruhnil požar. Delavnica je s stroji vred popolnoma

uničena in znaša škoda nad 2 milijona kron.

* V Laškem je umrla ga. M. Topola. — Zavedni napredni materi bodi ohranjen blag spomin!

* Na Viru se je pekovski pomočnik Jože Alič igral z vojaško patrono, ki je nenadoma eksplodirala in ga na levi nogi težko poškodovala.

* Na Fužinah, v občini Oselici, je bilo vlomljeno v stanovanje Katarine Malovašičeve. Vlomilec je pobral obleko in se tako preskrbel za zimo, ko pa ga dobi sodnija, mu bo dala še kvartir po vrhu.

* V Prašah pri Mavčicah se je zastropil s strupenimi gobami mušnicami kmet Andrej Kaian. Pojedel je celo skledico na mleku kuhanih mušnic, pripravljenih za mušjo smrt. Komaj so ga rešili smrti.

* V Šmarju pri Grosupljem so neznan tatovi na tamošnjem pokopališču ukradli dva železna nagrobna spomenika. Tako torej že tudi mrlični nimajo miru pred tatovi.

Razno

× **Raztrgal šest milijonov.** Kakor znano, je na svetu nebroj ljudi, ki zbirajo poštnje znamke. V vseh državah so taka društva in izdajajo svoje posebne časopise. Poedine redke in znamenite znamke dosegajo tuintam neverjetne vrednosti. In tako se je zgodilo, da je nekemu uredniku angleškega »Časopisa za zbiranje znamk« poslal neki čitatelj posebno havajsko znamko, ki jih je na svetu komaj še kakih deset in za vsako poedino plačujejo ljubitelji znamk do 3900 angleških funtov, kar pomeni okrog šest milijonov naših kron. Toda znamka je bila s pisma nespretno odlepljena in v sredini je bila malo pretrgana. Raztrgana znamka pa je brez vrednosti. Raztrgal je torej šest milijonov kron.

× **Prebrisani nadzornik.** Pri županu nekega malega francoskega mesta se je oglasil elegantno oblečen človek ter se mu predstavil kot nadzornik pariške policije, ki mora po mestnih trgovinah pregledati, če se ne nahaja v obtoku kaj ponarejenih bankovcev. Župan ga je seveda z respektom spremljal pri reviziji, pa čudno, visoki nadzornik je že kar v prvi trgovini našel lepo število »ponarejenih« bankovcev, ki jih je seveda konfisciral. In tako se je zgodilo v vsaki trgovini ter se je končno pariški nadzornik z obsežnim zavojem konfisciranega denarja odpeljal iz mesta. Kmalu po njegovem odhodu pa je župan od pariške policije prejel brzojav, da je bil strogi revizor naveden slepar, ki je izvršil že par takih revizij. Zglasil se je tudi voznik in od župana zahteval, da plača vožnjo za sleparskega inšpektorja, ki pa je med tem že zabrisal sled in ga še do danes niso iztaknili.

× **Društvo nelepih žensk.** V Parizu so nekatere dame, ki jih je narava bolj mačehovsko obdarila z ženskimi dražestmi, ustanovile »Društvo grdih žensk«. Društvo si je nadelo nalogo, vzgojevati svoje članice v posebno finem vedenju ter gojiti plemenite duševne lastnosti. Prepričane so, da bodo lahko s temi čari vendar delale konkurenco lepoticam. To je verjetno, ker je tudi včasih veljalo, da plemeniti moški ni toliko gledal na zunanost kakor na duševno plemenitost svoje bodoče družice. Razumljivo pa je, da polaga to društvo posebno važnost na to, da se njene članice zelo moderno oblačijo; nikjer pa ne stoji v programu, da bi se učile tudi praktičnega gospodinjstva. Pa dandanes je že tako in osnovateljice društva se morajo že zavedati, da današnji moški cenijo vse kaj druge-

ga, kakor pa zvesto srce in delavno ročico.

× **Bivši nemški cesar Viljem**, ki živi v pregnanstvu in je vdovec, se hoče zopet poročiti. In sicer z neko nemško princeso Schönaich. Viljemovi otroci in vsi njegovi ostali sorodniki so proti poroki, toda Viljem je odbil vse proteste. Zaroka bo v najkrajšem času, poroka pa se bo vršila 5. novembra. Viljemu je pač v pregnanstvu dolgčas in če je še življenja željan, naj se le poroči. Angleški diplomati baže nič ne nasprotujejo njegovi ženitvi, še veseli so, ker si bo Viljem sam naložil najhujšo kazen na zemlji — zakonski jarem.

Za smeh in kratek čas

Današnji otroci. Oče in sinček gresta na sprehod, med potjo pa pade sinček v blato, ko se izkobaca iz kaluže, pravi očetu: »Oče, mama te bo že pošteno skregala.«

»Zakaj pa mene,« vpraša oče začuden.

»Ker nisi dovolj pazil na mene,« se odreže nadebudni sinko.

Ruski pregovori. Popi so bolj zviti kakor lisjaki, toda ženske so bolj zvite kakor popi.

Poslednja ljubezen je prava ljubezen, ampak prava ljubezen ni vedno poslednja.

Zdravstvo

z Okužitev s tuberkulozo. Tuberkulozo nalez zdrav človek ne toliko zaradi velikega števila tuberkuloznih kali, ki prodro v njegovo telo, kakor s pogosto in ponovno priliko, da jih, četudi v manjšem številu, sprejema vase. To dokazuje tudi izkušnja in to so potrdili tudi znanstveni poizkusi na živalih, ki se niso dale okužiti, ako jim je bilo naenkrat uvedeno v telo par tisoč tuberkuloznih bacilov; ako pa so jim jih dali v manjših številih, toda večkrat, so pa gotovo obolele. Zategadelj je stalno bivanje poleg jetičnikov silno nevarno, ker se okužujejo polagoma, ampak gotovo.

Ženski kotichek

Madeži v obleki in perilu. Madeže izkušaj odpraviti, preden namočiš perilo. Madeže od črnila namoči v kislem mleku; madeže od železa ali rje odpraviš, ako jih prepojiš z limonovim sokom, jih nato potrosiš s soljo

in deneš na solnce. Madeže od trave ali zelenja prepoji s petrolejem. Ako je na obleki madež kake barve, ga odpraviš z mešanico enakih delov terpentina in amonije in nato dotično mesto izmiješ z milom. Kadar pa kuhaš perilo, deni vmes kosček limone, a brez lupine. Perilo bo lepo belo in se tudi bolj očisti.

DOBRA ŽENA IN MATI ima vedno pri hiši nekoliko steklenic lekarnar Feller-jevega prijetno dišečega »Elsafluida«. Služi dobro za drgnjenje hrbta, rok, nog ali celotnega života; kot kosmetikum za usta, kožo in glavo je nedosegljiv ter je mnogo močnejši, izdatnejši in učinkovitejši kot francosko žganje. — Tri dvojne steklenice ali eno specialno steklenico z zamotom in poštnino vred pošlje za 72 kron Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 360, Hrvatsko.

LEPOTA

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo s razumno nege lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

»Elsa« **lilijino mlečno milo**, najboljše blago, najfinije »milo lepote«; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

»Elsa« **obrazna pomada** odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

»Elsa« **Tanochina pomada za rast las** krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

Prodajalec dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijino mleko 24 K; brkomaž 10 K; najfiniji Hega-puder dr. Klugerja v velikih originalnih skatlah 40 K; najfiniji Hega-zobni prašek v patent-skatlah 40 K; puder za gospe v vrečkah 8 K; zobni prašek v skatlah 12 K; v vrečkah 8 K; Sachel-dišava za perilo 12 K; Schampooon za lase 8 K; rumenilo, 12 listkov 48 K; najfiniji parum po 48 in 60 K; močna voda za lase 80 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, **STUBICA donja, Elsatrg št. 366** (Hrvatsko).

Kaj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stubica!

Velika zaloga poljedelskih strojev in bakrenih kotlov za žganjekuho, slamoreznice, vrtila za ročni vrtilni pogon, vsakovrstne poljedelske stroje in stiskalnice za sadje

priporoča trdka

FRANC HITTI, Ljubljana

Sv. Martina cesta št. 2.

POZOR! POZOR!
Bakrene kotle
za žganjekuho

trpežno izdelane, po ugodni ceni in sicer od 25 do 60 litrov vsebine ima v zalogi trdka

Stanko Žargi & Co.
Ljubljana, Martinova cesta št. 5.

Zahtevajte cenike! Takošnja dobava!